

[Iver Poulsen.]

yde i det kommende år, kan vi måske nok gå med til, men en udtrykkelig betingelse er, at forhøjelsen falder udelukkende på det, statsministeren kaldte lånesektoren, og jeg må endvidere tage det forbehold, at en del af de allerede eksisterende midler i uddannelsesfonden overføres fra stipendietil lånesektoren. Der er efterhånden kommet så mange eksempler frem på meningsløst sløseri med disse penge, at man langt må foretrække også af den grund at gå over til låneordningen. Men også af en anden grund bør man gå over til låneordningen, og akademikerne bør jo hæfte sig en lille smule ved det ærede medlem hr. Hans Rasmussens udtalelser forleden dag ifølge dagspressen om, at akademikerne ikke nødvendigvis behøver at have andel i den veldstandsstigning, som produktionens folk tilvejebringer. Jeg synes, det giver eftertanke. Det siger lige bestemt, hvor meget en akademikers indsats er regnet som produktionsfaktor i fagbevægelsens tanker. Og det siger en ting til: hvis denne bevægelse får politisk magt, som den har agt, så vil det være ensbetydende med, at akademikerne mister sin uafhængighed, hvis man går over på noget, der ligner studenterløn, eller modtager alt for mange gaver fra det offentlige i studietiden. Derfor tror jeg, det vil vinde stor velvilje inden for den akademiske ungdom, at man siger, at enhver, der har evner og vilje til at gennemføre et studium, kan gøre det og kan få rentefrie lån i studietiden, lån, der skal betales tilbage den dag, man har fået sin embeds-eksamen og i de allerfleste tilfælde med stor lethed kan betale lånet tilbage. Så er man så nogenlunde uafhængig af statsmagten og behøver ikke at spørge om, hvordan ens indsats i erhvervsliv og produktion skal lønnes økonomisk.

Naturligvis glædede det os at høre, at regeringen nu vil i gang med en ministeransvarslov. Det er jo et ønske, vi har haft lige siden 1953, og vi fremsatte som bekendt et forslag i sidste samling og har nu genfremsat det. Når vi har genfremsat det, er det af forskellige årsager, først og fremmest fordi vi gerne vil have en sådan lov, men vi har gjort det med særlig glæde, fordi den højtærede justitsminister betegnede vort forslag, da det var til første be-

handling i sidste samling, som et frugtbart grundlag, hvorpå man kunne drøfte spørgsmålet en ministeransvarslov videre. Vi håber oprigtigt, at vort frugtbare grundlag må tjene til at lette den højtærede justitsministers arbejde, og at justitsministeren virkelig kan bygge videre på dette frugtbare grundlag; så har vor indsats da ikke været helt unyttig på det område.

Med hensyn til den sociale lovgivning hørte vi jo de gammelkendte toner, navnlig når et valg rykker nær. Store befolkningsgrupper, som kan honorere regeringens og politikernes velgørenhed på valgdagen ved at stemme rigtigt, blev lovet store økonomiske tilskud fra staten, men omtalen af den gren af vor sociale forsorg, som er en frygtelig skamplet på hele vor sociale lovgivning, særfor sorgen, forsorgen for de evnesvage og forsorgen for de nervelidende og sindslidende, var trist.

Statsministeren kunne fortælle, at særfor sorgen er præget af udbygning og modernisering, og at lovforslaget om særfor sorg, der blev fremsat i sidste samling, vil blive genfremsat under henvisning til loven af 1959. Men spørgsmålet er, om denne udbygning og modernisering har den førsteprioritet, den har ret til, for her er tale om befolkningsgrupper, som det danske samfund står i virkelig stor gæld til. Vor sociale lovgivning har været fuldstændig præget af det gemene stemmekøb, for at sige det rent ud. Har vælgerblokkene været store og talstærke nok, har man under betegnelsen social forsorg øst ud med rund hånd, men de små grupper af samfundsborgere, som ikke kan gøre sig gældende på valgdagen og ikke selv kan rejse kravene, de er glemt på en måde, jeg tidligere har haft lejlighed til at udtale mig om her i folketinget, da vi havde forslaget om udbygning af Bredning til behandling. Og jeg kan godt gentage og vil gerne gentage, at her kan tempoet ikke blive for hurtigt, for de evnesvage medborgere, vi har på disse anstalter, er indesparret på en måde, som, hvis det var dyr, man behandlede på forholdsvis samme måde, ville være strafbar.

Vi havde omkring århundredskiftet en åndsvageforsorg, der var et eksempel for hele verden. Den er siden århundredskiftet blevet forsømt i en sådan grad, at det er en skamplet på dansk sociallovgivning,